

Headlines

With Rabbi Ari Sollish

Halachic Debates of Current Events

Intown Jewish Academy

PART 3

The Jewish Da Vinci Code: Is it Permitted to Tour the Vatican & View its Artwork?

Prohibition Against Idol Worship

TEXT 1A *Exodus 20:2-5*

אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים, לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ, לא תשתחוה להם ולא תעבדם.

I am the L-rd, your G-d, Who took you out of the land of Egypt, out of the house of bondage. You shall not have the gods of others in My presence. You shall not make for yourself a graven image or any likeness which is in the heavens above, which is on the earth below, or which is in the water beneath the earth. You shall neither prostrate yourself before them nor worship them...

TEXT 1B *Exodus 23:13*

ושם אלהים אחרים לא תזכירו לא ישמע על פיך.

The name of the gods of others you shall not mention; it shall not be heard through your mouth.

TEXT 1C *Deuteronomy 7:25-26*

פסילי אלהיהם תשרפון באש, לא תחמד כסף וזהב עליהם ולקחת לך פן תוקש בו כי תועבת יהוה אלהיך הוא, ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כמהו, שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי חרם הוא.

The graven images of their gods you will burn with fire; you shall not covet the silver or gold that is upon them and take it for yourself, lest you be ensnared by it, for it is an abomination to the L-rd, your G-d. Nor should you bring an abomination into your house, lest you are to be destroyed like it, but you shall utterly detest it, and you shall utterly abhor it; for it is to be destroyed.

Severity of Idolatry

TEXT 2 *Talmud, Sanhedrin 74a*

א"ר יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק נימנו וגמרו בעליית בית נתזה בלוד כל עבירות שבתורה אם אומרים לאדם עבור ואל תהרג יעבור ואל יהרג חוץ מעבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים.

TEXT 2 *Talmud, Sanhedrin 74a Continued*

Rabbi Yochanan says in the name of Rabbi Shimon ben Yehotzadak... Regarding all other transgressions in the Torah, if a person is told: Transgress this prohibition and you will not be killed, he may transgress that prohibition and not be killed, because the preserving of his own life overrides all of the Torah's prohibitions. This is the halacha concerning all prohibitions except for those of idol worship, forbidden sexual relations, and bloodshed. Concerning those prohibitions, one must allow himself to be killed rather than transgress them.

Discussion Questions

1. What activities are included in the prohibition against idolatry?
2. Are the major world religions of Christianity and Islam considered to be "idolatrous faiths" by the standard of Jewish law and belief?

PART II *Is Christianity Idolatry?*

Forbidden Wine

TEXT 3A *Rambam, Laws of Forbidden Foods 11:1-7*

יין שנתנסך לעכו"ם אסור בהנייה... יין העכו"ם שאין אנו יודעין אם נתנסך או לא נתנסך והוא הנקרא סתם יינם אסור בהנאה כמו יין שנתנסך, ודבר זה מגזירות סופרים... וכן כל עכו"ם שאינו עובד עכו"ם, כגון אלו הישמעאלים, יינן אסור בשתייה ומותר בהנייה, וכן הורו כל הגאונים. אבל אותם העובדים עכו"ם סתם יינם אסור בהנייה.

When wine has been poured as a libation to a false divinity, it is forbidden to benefit from it... When we do not know whether wine belonging to a gentile was used for a libation or not, it is called "ordinary [gentile] wine." It is forbidden to benefit from it, as it is forbidden to benefit from wine used as a libation. [This matter] is a Rabbinic decree...

With regard to any gentile who does not serve false deities, like the Ishmaelites: It is forbidden to drink his wine [as a safeguard], but it is permitted to benefit from it... With regard to those who worship false deities, by contrast, it is forbidden to benefit from their ordinary wine.

TEXT 3B *Rambam, ibid., Frankel Edition (Uncensored)*

וכן כל גוי שאינו עובד עבודה זרה, כגון אלו הישמעאליים, יינן אסור בשתייה ומותר בהניה, וכן הורו כל הגאונים. אבל הנוצריים, עובדי עבודה זרה הן, וסתם יינם אסור בהניה.

With regard to any gentile who does not serve false deities, like the Ishmaelites: It is forbidden to drink his wine, but it is permitted to benefit from it... Christians, however, do worship false deities, and it is forbidden to benefit from their ordinary wine.

Discussion Questions

1. Why are we prohibited to drink and derive benefit from wine belonging to an idolater?
2. We are we permitted to derive benefit from wine belonging to a gentile who is not an idolater? Why is drinking this wine still prohibited?
3. According to Rambam, what is the difference between Islam and Christianity regarding their idolatrous status?

Closed for Business

TEXT 4A *Rambam, Laws of Idol Worship 9:1-4*

שלשה ימים לפני חגם של עובדי כוכבים אסור ליקח מהם ולמכור להם דבר המתקיים, ללוות מהן ולהלוותם, ליפרע מהן ולפרוע להם, מלוה בשטר או על המשכון... במה דברים אמורים בארץ ישראל אבל בשאר ארצות אינו אסור אלא יום חגם בלבד... כנענים עובדי כו"ם הם ויום ראשון הוא יום אידם לפיכך אסור לתת ולשאת עמהם בארץ ישראל יום חמישי ויום ששי שבכל שבת ושבת, ואין צריך לומר יום ראשון עצמו שהוא אסור בכ"מ, וכן נוהגין עמהם בכל אידיהם.

It is forbidden to purchase or sell any durable entity to an idolater within three days of one of their holidays... When does the above apply? In Israel. In other lands, however, it is forbidden [to engage in such activities] only on the day of their festival itself...

The Canaanites are idol worshipers, and Sunday is their festival. Accordingly, in Israel, it is forbidden to conduct transactions with them on Thursday and Friday each and every week, and, needless to say, on Sunday itself, when transactions with them are forbidden everywhere.

TEXT 4B *Rambam, ibid., Frankel Edition (Uncensored)*

הנוצריים עובדי עבודה זרה הן, ויום ראשון יום אידם הוא, לפיכך אסור לשאת ולתת עימם בארץ ישראל יום חמישי ויום שישי שבכל שבת ושבת, ואין צריך לומר יום ראשון עצמו, שהוא אסור בכל מקום, וכן נוהגין עימם בכל אידיהן.

The Christians are idol worshipers, and Sunday is their festival. Accordingly, in Israel, it is forbidden to conduct transactions with them on Thursday and Friday each and every week, and, needless to say, on Sunday itself, when transactions with them are forbidden everywhere.

Discussion Questions

Why do you think this passage of Rambam was edited? What are the implications regarding the status of Christianity according to Rambam?

*Idolatrous Oaths***TEXT 5A** *Talmud, Sanhedrin 63b*

דאמר אבא דשמואל אסור לאדם שיעשה שותפות עם העובד כוכבים שמא יתחייב לו שבועה ונשבע בעבודת כוכבים שלו והתורה אמרה לא ישמע על פיך.

Shmuel's father says: It is prohibited for a person to enter into a partnership with a gentile, lest their joint ventures lead them to quarrel, and his gentile partner will be obligated to take an oath to him, and he will take an oath in the name of his object of idol worship; and the Torah states: "And make no mention of the name of the other gods, neither let it be heard out of your mouth" (Exodus 23:13), which includes causing a gentile to take an oath in the name of an idol.

TEXT 5B *Tosafot ibid.*

אסור לאדם שיעשה שותפות - ור"ת אומר מותר לקבל הימנו השבועה קודם שיפסיד כדאמר בפ"ק דמס' ע"ג (דף ו:): דמצוה ע"פ נפרעין ממנו מפני שהוא כמציל מידם ולא חיישין דילמא אזיל ומודה ואע"ג דהתם ספק והכא ודאי מ"מ בזמן הזה כולן נשבעים בקדשים שלהן ואין תופסין בהם אלהות ואע"פ שמה שמזכירין עמהם ש"ש וכוונתם לדבר אחר מ"מ אין זה שם עבודת כוכבים גם דעתם לעושה שמם ואע"פ שמשתפין שם שמם ודבר אחר לא אשכחן דאסור לגרום לאחרים לשתף ולפני עור ליכא דבני נח לא הוזהרו על כך.

TEXT 5B *Talmud, Sanhedrin 63b Continued*

Rabbeinu Tam says it is permitted to take an oath from a gentile to avoid taking a loss... In our times, while they swear by the objects of their worship they nonetheless don't attribute divinity to them. Even though they mention the Divine name and have in mind other entities, it is not considered idolatry, since their intention is for the Creator of heaven and earth as well. And though they combine the Divine name with other entities (shituf), it is not forbidden to cause others to "partner" G-d together with other entities.

Discussion Questions

What is Rabbeinu Tam's position on Christianity? Is it considered idolatry? What exactly is "partnership" (shituf)?

Modern Gentiles

TEXT 6 *Tosafot to Avoda Zara 2a*

וקשה על מה סמכו העולם לשאת ולתת ביום איד העבודת כוכבים עמהם נהי דרוב אידיהם
מן הקדישים הם מ"מ בכל שבוע יום אחד יש להם? ... לכך נראה דטעם ההיתר משום
דעכו"ם שבינינו קים לן בגוייהו דלא פלחו לעבודת כוכבים.

In our day and age, how do we conduct business with gentiles on their holidays, including Sundays?... It seems that the reason for the leniency is because we know that the gentiles among us are not actual idol-worshippers.

Discussion Questions

1. What is the halachic status of Christianity and Christians according to Rambam, Tosafot in Tractate Sanhedrin, and Tosafot in Tractate Avodah Zarah?
2. Is there a meaningful difference between the status of Christianity and Christians according to these opinions?
3. What is the status of their houses of worship (churches)?

Avoiding House of Foreign Worship

TEXT 7A *Talmud, Avodah Zarah 17a-b*

ר' חנינא ור' יונתן הוו קאזלי באורחא, מטו להנהו תרי שבילי, חד פצי אפיתחא דעבודת כוכבים, וחד פצי אפיתחא דבי זנות, אמר ליה חד לחבריה: ניזיל אפיתחא דעבודת כוכבים דנכיס יצריה, א"ל אידך: ניזיל אפיתחא דבי זנות ונכפייה ליצרין ונקבל אגרא. כי מטו התם חזינהו [לזנות], איתכנעו מקמייהו. א"ל: מנא לך הא? א"ל: מזימה תשמור עלך תבונה תנצרכה.

Rabbi Chanina and Rabbi Yonason were once walking together when they came across a fork in the road. One of the paths led past a house of idolatry, and the other past a brothel. "Let's go past the house of idolatry..." suggested one. The other responded, "Let's go past the brothel..." [They then followed the latter one's suggestion, and passed by the brothel]...

TEXT 7B *Tosafot, ibid.*

ניזיל אפיתחא דבי זנות - מכאן יש ללמוד שדרך להרחיק מפתח עבודת כוכבים כל מה שיכול משום דכתיב "אל תקרב אל פתח ביתה" ומוקמי לעיל בעבודת כוכבים שהרי היה רוצה ללכת יותר אפיתחא דבי זנו דנכיס יצריה.

One can infer from here [i.e. the fact that the rabbis chose to walk in front of a brothel rather than past a house of idolatry] that it is proper to distance oneself from the entrance to a house of idol worship as much as possible. This is based on the verse, "Do not approach the entrance to its house" (Proverbs 5:8), which is interpreted earlier in the Talmud as a prohibition against coming close to a place of idolatry.

TEXT 7C *Shulchan Aruch, Yoreh Dei'ah, Hilchot Avodat Kochavim 150:1*

מצוה להתרחק מדרך עבודת כוכבים ד' אמות.

It is a mitzvah to distance oneself four cubits from a path leading to idolatry.

Discussion Questions

Is the prohibition to stay away from a house of foreign worship of biblical or rabbinic origin?
Does this apply only to the specific space of worship or to other spaces on the grounds as well?
How would this apply to our discussion of visiting the Vatican?

Other Church Spaces

TEXT 8A *Shulchan Aruch, Yoreh Dei'ah, Hilchos Avodas Kochavim 149*

עיר שעושים בה יריד ביום חגם, והעובדי כוכבים מתקבצים מכמה מקומות והולכים שם לכבוד עבודת כוכבים, מותר לילך חוצה לה ואסור ליכנס בתוכה. היתה חוצה לה, מותר ליכנס בתוכה. ההולך ממקום למקום, אסור לעבור בה אם הדרך מיוחד לה (דהיינו שאין עוברין מאותה עיר לעיר אחרת)... בד"א, באכסנאי. אבל בן עיר מותר. ואם הולך בשיירה, מותר.

If a city is holding a fair as part of a pagan holiday celebration, and people are gathering there from all around to give honor to the idol, it is permitted to pass by that city, but forbidden to enter it... However, if you are a citizen of that city, or traveling as part of a caravan, it is permitted.

TEXT 8B *Rama, ibid.*

הגה: חצר של עבודת כוכבים, י"א דדינו כעיר של עבודת כוכבים, ובזמן שאין העובדי כוכבים מתקבצים שם לתרפות מותר ליכנס שם. וי"א דבכל ענין אסור, אם אין דרך עובר בו למקום אחר. אבל כשדרך עובר למקום אחר, לכולי עלמא מותר. וכן המנהג פשוט לילך דרך אותו חצר למקום אחר, ומ"מ מדת חסידות הוא להתרחק מלילך בו אם יש לו דרך אחרת קצר כמוהו.

Some say that the courtyard of a house of idol worship has the same status as such a city [described in the Shulchan Aruch above], and hence it is permitted to enter such courtyards, so long as the courtyard is not actively being used for idol worship at the time.

However, there are those who say that it is always forbidden to enter such a courtyard, since the path through the courtyard leads exclusively to the church...

The custom is [in accordance with the first opinion] to permit walking in such a courtyard, but it is praiseworthy to avoid such paths if there is an equally convenient alternative...

Discussion Questions

1. According to the Rama is one permitted to visit a church's grounds? Is one permitted to visit other rooms of a church, aside from the sanctuary?
2. Based on all of this, is one permitted to enter the Vatican? Is one permitted to tour the areas surrounding the Vatican that are not used for worship?
3. Does it matter if one is traveling alone or with a group? Does it matter if one is on a paid tour?

Viewing Artwork

TEXT 9A *Talmud, Shabbat 149a*

תנו רבנן: כתב המהלך תחת הצורה ותחת הדיוקנאות - אסור לקרותו בשבת ודיוקנא עצמה - אף בחול אסור להסתכל בה, משום שנאמר אל תפנו אל האלילים מאי תלמודא? - אמר רבי חנין: אל תפנו אל מדעתכם.

The baraita stated: Viewing a statue is forbidden... since the verse says, “Do not turn towards foreign gods” (Leviticus 19:4). The Talmud asks: How does this verse imply that looking at a statue is forbidden? Rav Chanin explained that the verse can be homiletically read as, “Do not turn your focus towards that which you create with your own minds [i.e. a statue, which is created through human creativity].”

TEXT 9B *Talmud, Avodah Zarah 50a*

מאן ניהו בנן של קדושים? רבי מנחם ברבי סימאי. ואמאי קרו ליה בנן של קדושים דאפי' בצורתא דזוזא לא מיסתכל.

Who was B'nan Shel Kedoshim (the son of holy ones)? It was Rabbi Menachem the son of Rabbi Simai. Why was he called the son of holy ones? Because he refused to even look at the images on coins.

Discussion Questions

What is the apparent contradiction between these two Talmudic texts?

Religious vs. Secular Art

TEXT 10A *Tosafot to Avodah Zarah, ibid.*

ודיוקני עצמה אף בחול אסור, נראה דבשויה לשם עבודת גלולים אמר, אבל לנוי מותר, כדמשמע מבנן של קדושים דלא הוו מסתכלי בצורתא דזוזא (ע"ז דף נ.) מכלל דאחריני הוו מסתכלי.

It appears that this prohibition against viewing statues only applies to statues created to function as idols. However, statues and figures created simply for their beauty and visual appeal are permitted. One can see this from the fact that the Talmud elsewhere (Avodah Zarah 50a) describes a certain pious man (Rabbi Menachem the son of

TEXT 10A *Tosafot to Avodah Zarah, ibid. Continued*

Rabbi Simai) who was known as B'nai Shel Kedoshim (the son of holy ones) because he never looked at any images. From the fact that Rabbi Menachem is described as demonstrating an exceptional level of piety through this behavior, it emerges that the normal standard was that other people would have no problem viewing such images.

Discussion Questions

How does Tosafot reconcile the two Talmudic passages regarding viewing artwork? What is the halachah—is one permitted to view artwork or not?

TEXT 11 *Shulchan Aruch, Yoreh Dei'ah 142:15*

אסור לשמוע כלי שיר של עבודת כוכבים או להסתכל בנוי עבודת כוכבים כיון שנהנה בראייה.

It is forbidden to listen to the instruments of idol worship or to view the beauty of idols that have been worshiped, since one derives enjoyment from the sight.

Discussion Questions

Based on this ruling of the Shulchan Aruch, is one permitted to view the artwork of the Vatican (in the areas outside the spaces of worship)?

TEXT 12 *Responsa of Rav Moshe Feinstein, Igrot Moshe, Yoreh Dei'ah 3:129*

That which Tosafot writes, permitting viewing images made for decoration—this refers only to general decoration, such as monuments that honor kings, images printed on currency, and pictures in homes. But if the artwork was made to adorn an idol or house of worship, then it is forbidden to derive benefit from it, just as it is forbidden to benefit from an idol itself... All the images that are situated there [near a church]—even those that are not worshiped—are made for the purpose of beautifying their deity and their house of worship, which renders the images forbidden [to benefit from].

Furthermore, aside from the prohibition to view the artwork, it is destructive to one's faith and mind to want to go there. And my son, Rav David, noted that the entire purpose [of these decorations] is to lure and attract people to approach [the house of worship], and it is certainly forbidden to fulfill their wish and approach them, and thus Heaven forbid that somebody should go there.

Discussion Questions

1. How would this ruling of Rav Moshe impact our question of viewing artwork in the Vatican?
2. Based on everything we've learned, would one be permitted to vote in a church? Attend a funeral service in a church? Attend the National Prayer Service at a church by invitation of the president?